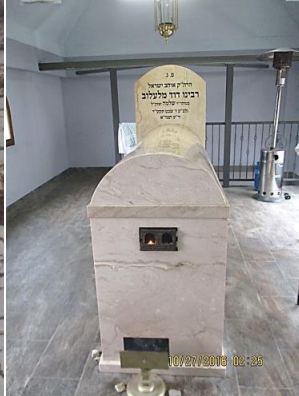

פניני הצדיקים

לעדכוניים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים מגדולי הרבנים

ללא פרסומות. ללא חדשות. ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

המקובל הרב ניסים מויאל זצ"ל - נולד בשנת ה'תרצ"ה (1935) באליג שליד אגדיר שבמרקו. בצעירותו למד בסניף של ישיבת 'תומכי תמימים ליובאוויטש' במרקש, הוא נסמך לרבנות במרקו ע"י הגאון הגדול הרב רפאל בירדוגו זצוק"ל אב"ד מקודש. בין היתר קיבל גם היתר לעסוק בשחיטה, שבה עסק לפרנסתו במקביל ללימודיו התורניים בתורת הנגלה ובתורת הסוד. בשנת ה'תשכ"א (1961) אירגן קבוצה של יהודים לעלייה לארץ ישראל, ובעקבות חתירה לעלייה לא חוקית נכלא ולאחר תקופה קצרה השתחרר ובשנת ה'תשכ"ב (1962) עלה לארץ עם אשתו ובתו הבכורה. זמן מה התגוררו באשקלון ולאחר מכן השתקעו בקריית גת, מקום מגורי חלק ממשפחת אשתו. קיבל סמיכה לשחיטה ממרן הגאון ר' עובדיה יוסף זצ"ל.

בשנת ה'תשמ"א (1981) פגש נדיב שתרם את בית הקרקע שלו ברחוב אלישע בקריית גת לצורך הקמת ישיבה וכולל אברכים. הוא העמיד ראש כולל וקיבל אברכים ללימודים. המוסד נקרא בשם 'כרם שלמה' - למען שמו באהבה. רבים פנו לרבינו כדי לקבל ממנו עצה וברכה. לצורך אחזקת הכולל לעיתים נסע ברחבי הארץ. נהג שלא לקבל כסף מהמדינה. מסר נפשו להקמת מוסדות לתפארה בעיר קריית גת. ברבות הזמן התפתחה סביב המוסדות קהילה גדולה של חוזרים בתשובה מבני העיר ומחוצה לה, ורבינו הקים מסגרת נוספת מיוחדת לחוזרים בתשובה וכולל אברכים, בהשפעתו ולאורו הקים חתנו, המרצה הרב ישראל נח ברגר מוסדות נוספים מלבד חיזוק הקיימים. בשנת ה'תשנ"ח (1998) קיבל הקצאת קרקע בקריית גת והוא גייס תורמים ובנה במתחם בית כנסת גדול ושלושה כוללי אברכים. העמיד דורות של תלמידי חכמים ויראי ה' שהפריחו את שממת הדרום. נפטר ב-ו' שבט ה'תשע"ח (2018). חי כ-83 שנים. ציונו בקריית גת.

סבא (מצד האב): המקובל ר' מסעוד הי"ד (היה מקובל גדול ומפורסם ונרצח בשנת ה'תרס"ה 1905). **אביו:** ר' שלמה. **אמו:** מרת רחל. **אשתו:** מרת סימי (בתו היתומה של ר' ניסים בוגנים הי"ד שנרצח. נישא בשנת ה'תשי"ח-1958). **מילדיו:** לרבינו שמונה ילדים. **ביניהם: בנו:** ר' שמעון (ראש מוסדות 'אור שלמה'). **חתניו:** ר' ישראל נח ברגר (ראש מוסדות 'שמח משה ומרגלית' בקריית גת. נשוי למרת רבקה), ר' שמעון בן אבו (ראש הכוללים, נשוי למרת לימור). **מספריו:** **ימנחת עני- סדרת ספרים על התנ"ך • מלא העומר מן- על פרקי אבות • שמן למאור- חידושים על הש"ס.**

○ **יפר הגאון רבי דוד בירדוגו שליט"א** (המשמש כדיון) על הערכה העמוקה והמיוחדת של אביו הגאון רבי רפאל זצ"ל לגאון המנוח, שאביו זלה"ה היה בין הבוחנים וכאשר ראה לפניו את הבחור ר' ניסים ראה שהוא נבון מהבחינה וכמעט שלא הוציא הגה מפיו מלחץ של גדולי הדור שבחנו אותו, החל רבי רפאל להרגיעו במילים רכות ושוחח עימו בעניינים אחרים ותוך כדי כך הבין רבי רפאל שמדובר בכלי מחזיק ברכה שידיעותיו עצומות, והחל לדאוג לו ברוחניות ובגשמיות, ודאג לארחו בביתו ולהלבישו לפי כבודו, בביגוד חדש בצורה מכובדת ויאה לכבודה של תורה, הראויה לתלמיד חכם.

חתנו הרה"ג ר' ישראל נח ברגר שליט"א, מגדולי מזכי הרבים, סיפר סיפור מדהים על בתו שבהיותה כבת שלושה חודשים הגיעה ל"ע עד שערי מוות, מצבה הרפואי הסתבך בעקבות טעות אנוש. כך סיפר הרב ברגר, "בכל פעם ששאלתי את הרופאים מה מצבה הבריאותי של הבת, הם התחמקו מלהשיב לי תשובה ברורה. אולם עצם העובדה שמספר רופאים היו סביב מיטתה זמן רב והם התייעצו ביניהם, העידה על מצבה החמור. כשפניתי לאחד מהרופאים וביקשתי שיאמרו לי מה מצבה הבריאותי, השיב לי הרופא: **'אתה רבי, תתפלל לרפואתה'**.

הבנתי שאם רופא שלמד רפואה במשך שנים אומר לי להתפלל לה' והוא אינו סומך על ידיעותיו הרפואיות ויכולתו להציל חיים, אות היא כי המצב חמור ביותר". הרב ברגר הלך לביתו ופתח בתפילות ובכיות נוראיות. כשראה אותו חותנו, רבינו הגה"צ הרב ניסים מויאל זצ"ל, שאל אותו: "מה קרה?". כשסיפר לו הרב ברגר על מצב הבת (נכדתו של רבינו), אמר לו הצדיק כי יגיע אליה בעז"ה לבית הרפואה במוצאי שבת. ואכן, במוצאי השבת הגיע רבינו ובכה רבות ליד מיטתה על שלומה ורפואתה של הילדה. הרב ברגר בראותו כל זאת פנה אליו ואמר: "אתה מפחיד אותי". לאחר מכן פנה רבינו ואמר: "אל תדאג, בעז"ה הילדה תהיה בסדר גמור".

כשתהה הרב ברגר לפשר הקביעה נענה כי אם יש בליבו אמונה הרי שהילדה בריאה. הצדיק הרב מויאל סיפר שבילדה בכה והתפלל והנה רואה הוא את מרן חכם רבינו יוסף חיים זצוק"ל (בעל ה'בן איש חי' זיע"א). רבינו נישק את ידו וביקש ממנו להבטיח שהילדה תהיה בריאה ואכן זכה להבטחה שכזו. בשעה שמונה בבוקר קראו לרב ברגר בבית הרפואה ואמרו שהם לא יודעים מה קרה אבל יש שמונים אחוז שיפור במצב הילדה. בשעה שלוש בצהריים באותו היום כבר קיבלו מכתב שחרור מבית הרפואה.

רבי משה ברזילי ז"ל, היה במשך שנים מקורב לרבינו, בשנים האחרונות הוא חלה ל"ע במחלה הארורה, והרופאים לא הותירו לו הרבה יסיונים. רבי משה ניגש למורו ורבו הרב מויאל וביקש את ברכתו. לעיני התלמידים אמר הרב: "כל עוד אני חי, גם אתה תחיה". כך שרד רבי משה ז"ל כמעט שנתיים את המחלה הארורה. לאחר פחות מיממה שרבינו התבקש לבית-עולמו, הלך רבי משה לעולמו, כפי שהבטיח הצדיק.

האדמו"ר רבי חיים צבי טייטלבוים זצ"ל: נולד בעיר טעטש שבהונגריה בשנת ה'תר"מ (1880). לאחר פטירת אביו בשנת ה'תרס"ד (1904) התמנה כאדמו"ר של סיגט. ידוע כבעל מופת. מפורסם בגאונותו וקדושתו. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. ענוותן. נפטר בעיר קליינווארדיין ב-ו' שבט ה'תרפ"ו (1926) לאחר שהחליק וקיבל מכה בראשו. חי כ-46 שנים. ביום שישי ארונו הועבר לסיגט ובהגיעו לשם על אף הקור העז ששרר באותה עת אלפים ביכו את פטירתו ואף הגויים הדליקו לכבודו אבוקות.

אביו: ר' חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים (רבה של סיגט). **אימו:** מרת חנה (בת ר' יואל אשכנזי). **אשתו:** מרת ברכה סימה (בתו של רבי שלום אליעזר הלברשטאם הי"ד מראצפערט). **מתלמידיו:** ר' שלמה זלמן פרידמאן (אדמו"ר מטנקא), ר' מרדכי וויליגר (מח"ס פרס מרדכי אוצר הש"ס), ר' יחזקאל ווצייב. **מילדיו:** ר' משה (האדמו"ר השני מסאטמר), מרת רויזא בלומא (רעיית ר' יחזקאל שרגא הלברשטאם), מרת דבורה לאה (רעיית ר' חיים יצחק אייזיק הלברשטאם), מרת פעסיל הי"ד (רעיית אשת ר' יקותיאל יהודה הלברשטאם), מרת העסא, מרת יוכבד רבקה (רעיית ר' יוחנן טווערסקי חנניה הי"ד), חנניה יו"ט ליפא, ר' יקותיאל יהודה זלמן לייב הי"ד (אב"ד סיגט, נספה בשואה), גיטל יהודית (נפטרה בבחרותה), מרת חנה (אשת רבי יהודה אייזיקזון), משולם זושא הי"ד (נהרג במלחמה בהיותו בחור), יחיאל מיכל הי"ד (נהרג במלחמה בהיותו ילד), יואל (נפטר בהיותו ילד), יחזקאל שרגא (נפטר בהיותו ילד). **מספריו:** • עצי חיים - על התורה, על הלכות מקוואות, שו"ת, על מועדים, על מסכת גיטין **יתהלים** - ע"פ עצי חיים.

על העובדה שהרב היה בעל מופת, מסופר כי פעם אחד בליל שבת קודש אחד כאשר ישב הגה"ק מרן בעל עצי חיים מסיגוט ז"ע על יד שולחנו הטהור, והשעה הייתה כבר מאוחר, ונרות של שבת קודש טרם יכבו, והסבו את תשומת לבו, כי עוד מעט יכבו הנרות, וענה על זה: "שבת היא הברכה, וגם אם אין שמן- הנרות ימשיכו לדלוק". וכן היה - הנרות דלקו לזמן הרבה, ולא זו בלבד, אל גם כאשר הפתילות היו בכלותן, והלהבים התנועעו עצמן ויהי לפלא. (גדולת יהושע נאסויד)

ר בנו היה ידוע כבעל רוח-הקודש. פעם אחת בעת מלחמת העולם הראשונה בא אליו יהודי, שקיבל צו לגייסו לצבא, ובא לרבנו כדי להתברך מפיו - כיצד להינצל. כאשר עזב היהודי את בית-רבנו עלתה בלבו מחשבה, **שאולי יעשה איזה מום בידו ובכך ינצל מגזירת הגיוס**, תוך כדי מחשבה בא אליו הגבאי של רבנו במרוצה ואמר לו: **"רבינו אמר לצוות עליך שלא תעשה מום בגופך"**.

בימי בחרותו נסע ה'עצי חיים' ללמבורג לקבל עטרת ההורמנא מן הגאון בעל ה'בית יצחק', ושלח ה'קדושת יו"ט' עמו את ר' אשר הגבאי, ור' חיים צבי השתוקק מאוד שה'בית יצחק' יעמיד אותו על כור המבחן כראוי, **על אף שהוא בנו של הרב מסיגט**, ועל כן כאשר הגיעו אל ה'בית יצחק', ציווה ר' חיים צבי לר' אשר שישאר בחוץ, ונכנס לבדו אל הבית יצחק. כשה'בית יצחק' שאלו לשמו, השיב: "שמי חיים צבי טב".

ה'בית יצחק' בחן אותו והתפעל מעוצם גאונותו, וכתב לו התרת הוראה, ויהי כאשר יצא הרב מחדר ה'בית יצחק', הבחין הלה בר' אשר הגבאי שישב בחוץ, היות ולא הכירו, חשב שיהודי זה בא אליו עבור דבר מה, ושאל אותו: "מה שאלתך?".

השיב ר' אשר, כי הוא הגבאי של הבחור. ה'בית יצחק' שתמה לשמע תשובתו חזר ושאלו: "ומי הוא אם כן זה הבחור?", השיב ר' אשר: **"הלא זהו בן הרב מסיגט"**. השתומם ה'בית יצחק', וביקש מן ר' חיים צבי את כתב ההורמנא, אשר נתן לו, כי ברצונו לשנות את הנוסח כראוי וכיאות לבן הרב מסיגוט, אולם הרב, השיב לו בחכמה: **"באתי לקבל התרת הוראה עבורי, ולא עבור אבי הצדיק"**. (אלה מסעי)

אחיו, ר' יואל הפליג מאוד את כוח זכרונו של אחיו, ר' חיים צבי. פעם אחת בעת הרצאת השיעור היה ר' יואל מצטט דבר חידוש מהרמב"ן בעל פה מדף אחד. אולם כאשר חיפשו את מקומו ברמב"ן מצאו אותו בדף אחר.

אמר אז ר' יואל, **שאצל אחיו, ר' חיים לא הייתה מציאות, שיטעה מדף אחד לשני, כי ממש השכחה לא שלטה עליו**. עוד אמר: **"כשהיה אחי פוגש אדם בפעם ראשונה- תיכף ומיד הכיר בו תכונת נפשו ומהותו, לא כן אצלי, שלוקח לי איזה זמן - וצריך אני לדבר עמו קצת, ורק אז אני מכיר מהותו ועומד על טיבו"**.

שקידתו בתורה הייתה מופלאה ביותר ובעת לימודו כשהתנמנמ קצת- היה רושם את פרק זמן בו התנמנמ. לאחר מכן השלים את הלימוד בלילה פי כמה יותר מהרגילות - והיה לומד נגד הנמנמם כפלי כפלים. (בית אליהו)

הרב הגאון שמעון גבאי זצ"ל - נולד בחודש אלול ה'תש"ט (1949) בעיר מקנס. הבכור מתוך שבעה ילדים. אמו הקפידה לקחת את בנה אל תלמוד-תורה שבעיר מקנס ולהחזיר אותו בכל תנאי מזג האוויר. כשהיה כבן 11, החליק מגג רעפים בעת משחק ורגליו נשברו. האם חששה רבות להחלמתו ובעיקר ללימוד התורה של בנה. וכך בשיאו של אותו חורף קשה, בפסגות ההרים של האטלס, גשמים מושלגים סערו בחוץ והאם במסירות נפש, עוטפת אותו בבגדים חמים, מרימה על כפות ידה וצועדת כברת דרך מהבית עד לת"ת. וחוזרת בסיום הלימודים מרימה אותו ומחזירה לבית.

מגיל צעיר ניתן היה להבחין במידותיו הנעלות, הקפיד לכבד כל אדם ושקידתו לתורה הקדושה לא ידעה גבולות. בגיל שלוש עשרה הפליגה המשפחה ממרוקו לא"י והם הופנו לבית-שאן. היה זה בשנות ה-60 והם נאלצו לא אחת לעלות על יצועם כשהם רעבים. רבינו קיבל את הייסורים באהבה ולא ביקש מהוריו את הדברים החיוניים ביותר, כדי שלא לצערם.

בהמשך למד בישיבת 'תפארת ישראל' שבחיפה ולאחר מכן בישיבת 'שארית יוסף' בבאר יעקב. העוני היה קשה וסוודר בימי החורף היה נחשב למותרות. למרות שסבל בחולי במעיו לא התלונן לאף אחד. כשגדל, הקים ישיבה קטנה בנתניה בשם 'נחלת שמואל' על שם המשגיח שדאג לבראיתו, ר' שמואל דרבקין. לאחר שנישא קבע את מקומו בראשון לציון ולאחר כשנה עבר להתגורר במושב 'חזון יחזקאל' אשר בדרום הארץ. באותם שנים ביקש, שלא ליהנות ולהתפרנס מלימוד התורה בכולל ואת משכורתו השיג מניקיון. כך במשך חמש שנים ולאחר מכן עבר לנתניה.

גאון בנגלה ובנסתר. ברח מן הכבוד. לבש חליפה קצרה. ביתו היה ידוע כמשכן של תורה וחסד. רבים השיב מעוון. הקים עולה של תורה בנתניה והיה לראש מוסדות 'תפארת למשה'. רבים פנו אליו ונושעו. **בעל רוח-הקודש**. פתח גם ישיבה קטנה בשם 'נחלת שמואל', גני ילדים בשם 'גני הדסה' (ע"ש הרבנית אשתו של הרב בן-ציון אבא שאול וזאת כהכרת הטוב לרב שליווה את הקמת המוסדות ולרבנית שטרחה רבות וסייעה עבורו). שישה מבנים גדולים ומפוארים מאוכלסים במאות רבים של תלמידים. מגיל ינקותא ועד לסיום ישיבה קטנה ואף כולל לאברכים. עמד בראש קופת העיר נתניה. נפטר ב-ו' שבט ה'תשע"ב. חי כ-63 שנים. עד היום רבים העולים על ציונו ומתפללים- זוכים לישועות שלא בגדר הטבע.

אביו: ר' עזר. **אמו:** מרת רחל. **אשתו:** מרת אהובה רוזליו. **מילדיו:** ר' יוסף חיים (ממשיך דרך אביו במפעליו ורב ביהמ"ד 'חפץ חיים'), ר' אהרון רוני, ר' חנניה. **בנותיו:** מרת אסתר (נישאה לר' אבנר אביכזר- ראש כולל ורב הקהילה), מרת רותי (נישאה לר' אברהם אהרון- ראש כולל ובוחן בת"ת 'אור לציון'). **מרבותיו:** ר' מאיר רובמן, ר' נסים טולדנו, ר' בן ציון אבא שאול, ר' שמואל דרבקין, ר' דוד בצרי, ר' שמעון בעדני. **חברותא:** ר' דניאל גנסיה, ר' רפאל מעיין

הודי בנתניה, בעל חנות גדולה בעיר מספר: "בוקר אחד התעוררתי עם כאבי בטן קשים ומוזרים. פניתי לרופא המשפחה ולאחר צילום אבחן דבר מה שנראה כגידול ל"ע וביקש שארוץ אל רופא מומחה. מיד נסעתי אל ציון הצדיק ובכיתי מקירות לבי במשך שעה ארוכה. תוך כדי התפילה הכאבים הלכו ותכפו והרגשתי כמן בעירה, ששורפת בבטני.

משם המשכתי אל אותו מאבחן בכירי שהביט בצילום ואמר: "ככל הנראה מדובר בגידול ל"ע, אך כדאי שתעשה קודם צילום נוסף בטרם נחליט על ניתוח". כשהביט בצילום החדש, אמר נדהם, "אני לא יודע מה עשית בין הצילומים, אך כאן בראשון, **רואים בבירור את הגידול**, והנה כאן בצילום השני, **אין זכר לגידול!**". מיד אמרתי לעצמי, אין הדבר אלא בזכות התפילה, שהעתיר רבינו לפני בורא עולם עבורי והיא הבעירה שחשתי על ציונו של הצדיק, ששרפה וכלתה הכל.

לפני כשבוע נסעתי במהירות, ועברתי בטעות באור אדום. שוטר עצר אותי וקרא לי לעצור בצד. הבנתי מידי שמדובר בשלילה במקום. הוא ביקש את הניירות. הבהרתי שהם לא איתי אלא בבית. השוטר אמר: "אין בעיה, סע לביתך, אני אחריך". הגענו, הוא המתין למטה ועליתי הביתה. סיפרתי לאמי את המתרחש, והיא אמרה, שלא אֶלְחֵץ. הדלקנו מהר נר לזכותו של רבינו, וקראנו שני מזמורי תהילים. ירדתי אל השוטר עם כל הניירות. להפתעתי השוטר אמר: "אין בעיה, הפעם אני מוותר, העיקר שנלחצת מזה שעצרת אותך". ברור, שלא אסע יותר באור אדום ואזהר יותר, אבל חשוב לספר, איזה זכות עצומה שיש לנו בנתניה את רבי שמעון גבאי זצוק"ל.

תודתינו נתונה למשפחה- התמונות והסיפורים מתוך הספר הנפלא 'הולך תמים'

הגאון הרב דן מרדכי זצ"ל - נולד ב-י"ג ניסן ה'תרצ"א (1931) בעיר בנגרדאן בדרום תוניסיה (הסמוכה לג'רבה), עיר שהייתה מלאה חכמים וסופרים. כבר בילדותו נודע כמתמיד עצום והתנהג בפרישות וחסידות. זכה לישיב בין ברכיהם של גדולי חכמי ג'רבה ותוניסיה. זכה לגילוי הבעש"ט פנים בפנים. בשנת ה'תשי"ז (1957) מונה רבינו כממלא מקום רבותיו ברבנות העיר בנגרדאן יחד עם הגאון רבי חויתה זצ"ל. שם שימש כמלמד התלמידים והרביץ תורה בעיר. זכה והעמיד תלמידים הרבה. בשנת ה'תשכ"א (1961) עלה לארה"ק והתגורר בעיר קריית-גת. שם הפריח את השממה בפתיחת מוסדות תורניים ובראשם מוסדות 'תורת רחמים וחיים'. בשנת ה'תשמ"ח (1988) עבר להתגורר בעיה"ק ירושלים בשכונת מוסררה - בסמוך לכותל המערבי והיה בקשר אמיץ עם חכמי ירושלים וצדיקה. בירושלים הקים את כולל 'יד מרדכי' בשכונת רוממה, שם התגורר בשנותיו האחרונות. **נודע כפועל ישועות. רבים שיחרו לפתחו לקבלת עצה וברכה. ענותן מופלא. בעל רוח-הקודש.** התבקש לבית עולמו ביום שלישי ו' בשבט ה'תשפ"א (2021) כשהוא מותיר אחריו חלל ריק לבני העדה ותלמידיו הרבים. חי כ-90 שנים. רבים ליוו את הצדיק בדרכו האחרונה. נטמן לצד רעייתו בהר המנוחות בירושלים. בנו, ר' חי מילא את מקומו בהנהגת המוסדות.

זקנו (מצד אמו): רבי עתוגי הכהן. **אביו:** רבי יוסף. **אמו:** הרבנית מברכה. **אשתו:** הרבנית רבקה (בת ר' שלום הכהן). **מרבותיו:** הגאונים רבי נסים הכהן ורבי מכלוף יאנה. **מתלמידיו:** רבי ווארגני יאנה זצ"ל (מח"ס 'תגידו לאבי'). **בניו:** רבי חי (ממשיך דרכו בהנהגת המוסדות), רבי שמואל, ויעקב. **ימספריו:** **דברי מרדכי** - על התורה הקדושה (חמישה חלקים), **יחמד כהונה חי' ש"ס יערוך הכהן** - מערכות **זכרון דברים** - עובדות והנהגות ועוד רבים בכתב יד (שעתידים לראות אור בעז"ה).

כשהיה רבינו בחו"ל היה מתכתב רבות עם כ"ק האדמו"ר מלובביץ' זיע"א בהם התכתבו בענייני תורה וחסידות. בכל פעם שהיה המכתב מגיע אל תיבת הדואר המרכזית בתוניס היה היתה באה ציפור בשם 'בובשירי' - מבשרת ונחה על אדן החלון של רבינו. לפי זה היה יודע שהגיע המכתב מהרבי אל בית הדואר, ויהי לפלא.

יפר תלמידו הרב מסעוד חורי (מצרפת) שבהיותו ילד קטן למד אצל רבינו. הוא עבר ליד מיחם מים חמים ובשגגה נשפכו עליו המים הרותחים. בתוצאה מכך הוא קיבל כוויות בגופו. רבינו ניסה להצילו שלא יכווה אך לצער הרב הדבר לא עלה בידו. לאחר כשבעים שנה! כנפגש עם רבינו, עיניו של רבינו זלגו דמעות והוא ביקש מתלמידו ר' מסעוד חורי סליחה ומחילה על שלא הצליח להציל אותו מהמים החמים שנשפכו עליו כשהיה הקטן. זאת למרות שחלפו מאז קרוב לשבעים שנה! **כל זאת מגודל מסירותו ורגישותו של רבינו לתלמידיו.**

יפר משמשו הרב אפרים ס.: פעם אחת מבני המשפחה הייתה מעוברת זמן הלידה המשוער היה בעוד כחודש. המשפחה ביקשו את ברכת רבינו שהכל יעבור כשורה. רבינו הורה להם לקרוא בשבת הקרובה את ספר התהילים כדי שתזכה היולדת בלידה קלה. כשניסו בני המשפחה להסביר לרבינו כי היא לא אמורה ללדת בשבת הקרובה אלא רק בעוד חודש התעקש רבינו שיקראו את ספר התהילים דווקא בשבת הקרובה. לפלא היה שבאותה השבת הקדימה את הזמן המתוכנן וילדה בן בדיוק כפי שראה רבינו.

כדו הרב מנחם כהן סיפר שכאשר רצה לעבור 'טסט'. הוא התייעץ עם רבינו לגבי הזמן שיעשה בו 'טסט' ומתי הכי טוב לעשות. רבינו היה דוחה אותו מפעם לפעם. באותם הפעמים הוא ניסה בכל זאת לעבור את ה'טסט' אך לצער הרב הוא לא עבר את המבחן ונכשל פעם אחר פעם. עד שפעם אחת אמר לו רבינו: **"עכשיו זה זמן טוב. לך תעשה בו את המבחן"** ואכן באותו פעם עבר הנכד את ה'טסט' ללא שום בעיות.

גם לאחר פטירתו הפך ציונו הקדוש בהר המנוחות למוקד עליה לרבים. מצבתו הפשוטה נכתבה כפי רצונו בימי חייו כיוון שביקש שלא יכבדו אותו כלל. רבים נושעו מהתפילות על ציונו. פעם אחת הגיעה אשה שהיו לה כאבים עזים באוזניים. היא פנתה לרופאים והללו חששו לדלקת רצינית שתפגע באוזניים וביכולת השמיעה ח"ו שלה. בצר לה הלכה לפקוד את ציונו של רבינו. כבר למחרת כשהגיעה שוב אל הרופא לבדיקה השתומם הרופא מאוד כיצד אין שום דבר באוזניים וכל מה שראה רק לפני תקופה קצרה - נעלם כלא היה.

בנו הצדיק רבי חי שליט"א סיפר מעשה מפעים נוסף שאירע אחר הפטירה כאשר רבינו נגלה אליו בחלום וציווה עליו שיעשו דרך מיוחדת לכהנים שיוכלו להגיע אל קברו ולהתפלל. בדיוק באותם ימים הציעו כמה גורמים בהנהלת בתי העלמין את עזרתם לעשות דרך מיוחדת לכהנים לציון הכוללת כריתת עצים ובניית גדרות. היה זה לאחר כעשרים וחמש שנה שלא נגעו במקום הזה.

בצעירותו נהג בכל מוצאי שבת לספר מהסיפורים על הבעל שם טוב הקדוש וסיפר על אודותיו ועל המופתים שזכו לראות אלו שהיו במחיצתו. מקובל הדבר אצל גדולי תלמידיו וצדיקים בכל דור ודור כי סיפורים אלו הם סגולה לכל הישועות, הן ביראת שמיים והן בגשמיות וסגולה לבנים. אחד הטעמים מישום שאחיה השילוני היה רבו של אליהו הנביא ושל רבינו הבעל שם טוב. כשם שיש מצווה להזכיר את שם אליהו הנביא במוצאי שבת, כך מצווה להזכיר את שם הבעל שם טוב הקדוש. בנוסף החת"ם סופר אמר: **"כל העוסק בסיפורי צדיקים - כאילו עוסק במעשה מרכבה"**. באחת הפעמים במוצאי שבת כשסיפר על הבעל שם טוב הקדוש, להפתעתו המרובה ראה את דמותו של הצדיק עומדת ליד המזוזה ומביטה בו בקורת רוח. (החומר באדיבות מכוון 'ממלכת כהנים')

הצדיק רבי דוד בידרמן זצ"ל - נודע בכינוי כרבי דוד'ל. נולד בשנת ה'תק"ה (1745). האדמו"ר הראשון של חסידות לעלוב. גדל בבית הוריו שהיו עניים והתנגדו לחסידות. לאחר נישואיו פתח רבינו חנות קטנה לממכר מלח, אותה היה פותח רק שעות מועטות במשך היום (הרב ציווה את בני ביתו, שיפתחו את החנות רק כדי מחייתם והסביר כי אינו רוצה לפגוע בפרנסת מתחריו). רבינו בכל שאר שעות היום והלילה עסק בלימודו בהתמדה עצומה. הרבה בסיגופים ותעניות. אהבת ישראל הייתה חקוקה בליבו. נודע בחמלתו אף לבעלי חיים. רבו ה'חוזה מלובלין' אמר עליו: "רק כשיבוא משיח ידעו את ערכו". על גדלותו בתורה העיד ר' קלונימוס קלמן (ה'מאור ושמש') ואמר: "בשעה שהתנוכח עם היהודי הקדוש בהלכה, לא הבנתי מדבריו כלום". **בעל רוח-הקודש. גאון. מתמיד עצום. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-ז' שבט ה'תקע"ד (1814). חי כ-69 שנים. ציונו בעיר לעלוב שבפולין.

אביו: ר' שלמה צבי. **אמו:** מרת מלכה. **אשתו:** מרת חנה (בת רבי יעקב מכפר נעגיווען). **מילדי:** ר' אביגדור, ר' משה מלעלוב, ר' נחמיה (ר"ת שמויהם מצטרף לשם "אמן"). בת (אשת רבי מאיר מפשעטבורז). **מרבתי:** ר' אלימלך מליז'נסק (בעל ה'נועם אלימלך'), ר' יעקב יצחק (ה'חוזה מלובלין'). **מתלמידיו:** הרב ד"ר חיים דוד ברנהרד מפיוטרקוב, ר' יצחק מוורקא, ר' ישעיה מפשעטבורז, ר' חנוך מווארשא (בעל 'יסוד אמונה'), ר'שמחה בונים מפרשיסחא. **מספרי:** רבינו לא חיבר ספרים, אך מדברי תורתו פזורים בספרי תלמידיו: **מגדל דוד** - סיפורים ואגדות על רבינו **ידברי דוד** **ליקוטי דברי דוד** **יקודש היולדים** **פרי קודש היולדים** **תפארת בית דוד** - תולדות רבינו.

יהודי אחד חלה בריאותיו, ר"ל. יעצו לו לנסוע לוינה, שם ישנם רופאים גדולים. היה רופא אחד בעיר שיעץ לו שלא יסע, משום שמצבו מסוכן. אולם הוא החליט לנסוע. כשהגיע לוינה, אמרו לו גדולי הרופאים שאין רפואה למחלתו ושישוב מהרה לביתו, משום שמצבו מסוכן. בדרכו הביתה חשב להיכנס אל רבינו. כאשר התייצב החולה אצל הצדיק, **הורה לו הרב לאכול גבינה צהובה קשה ולשתות י"ש,** (שכידוע יש בהם משום סכנה לחולי הריאות) והורה לחולה לשכב על מיטתו.

הוא נשמע לדברי רבינו ולא הררה אחריו. לאחר מכן קם ממיטת הצדיק בריא כאחד האדם. הרופא שטיפל בו התעניין לדעת מה עלה בגורלו. הוא נדהם לגלות שהחולה הבריא. הרופא שאל אותו: "היכן היית?". החולה סיפר, שהוא היה אצל הצדיק רבי דוד'ל מלעלוב, שאמר לו לאכול גבינה צהובה קשה ולשתות י"ש, והשכיב אותו במיטתו, עד שהבריא. הרופא תמה: "הצדיק נתן לחולה סם המוות, והחולה הבריא? הרי ריאותיו היו שרופות לגמרי וכעת הבריא? מוכרח הוא לראות את הצדיק הזה." קם הרופא ונסע אל הרה"ק רבי דוד'ל מלעלוב. אותו רופא נהיה לימים דוקטור רבי חיים דוד ברנהרד זיע"א, אשר התחזק מאוד בבוא העולם בראות מעשה רבינו ואף נהיה לאדמו"ר קיבל פתקאות ופעל ישועות.

מסופר על יהודי אחד שהיה חייב חוב גדול לפריץ גוי. לאותו פריץ היה בן אילם היה. משראה כי איש קדוש הוא הרב של לעלוב, חשב הפריץ שייקח את בנו עמו ללעלוב והרב יברכו להסיר את האילמות מבנו. קם ונסע אל רביה"ק ובנו האילם איתו. "רבי" - פנה אליו הפריץ, "על החוב הנני מוותר, אך התפלל נא על בני האילם שיחלים וייושע כאחד האדם". ורביה"ק נעתר לו, ופנה בתפילה: "ריבוננו של עולם! כל כך הרבה כלבים נובחים, ינבח עוד כלב אחד", **והבן האילם החל תיכף לדבר...**

אביו של הרה"ק ר' בונים מפשיסחא זיע"א, בצעירותו, היה מתנגד לחסידות, והיה מגיד מישרים, שדרכו לסבב בעיירות ובערים ולדרוש. באחת הפעמים, הזדמן לו לפגוש את רבינו. שאל המגיד את הצדיק, אם עומד הוא לנסוע לעיר ויידיסלאב. רבינו השיב בחיוב. המגיד אמר שמכיון שחלף זמן רב מאז עזב את ביתו, הוא חושש שנתרו בני ביתו בלא פרוטה. **לכן הוא מבקש שיעשה עמו חסד זה ויקבל ממנו שלושה רובלי כסף וימסרם לבני ביתו בעיר ההיא,** ורבינו ניאות לעשות למענו שליחות זו.

כשהגיע הצדיק אל העיר ויידיסלאב, היה זה בשעת לילה מאוחרת. כשנקש רבינו בדלת, בתו של המגיד שמעה את הנקישות והיא הייתה חולנית, ומספר שנים הייתה מרותקת למיטתה ללא יכולת לקום ולהלך. פתחה הבת את החלון (שהיה סמוך למיטתה), ורבינו מסר לה את שלושת הרובלים ששלח אביה, **ובירך 'תהיו בריאים', והלך לדרכו.** להפתעתה הרגישה, שהיא מסוגלת לקום ממיטתה ולהלך. כך הלכה עד לאמה שהיתה בחדר אחר, מסרה את הכסף, וסיפרה לה על האיש שמסר לה את הכסף וברכה. תממה האישה ואמרה, שמן הסתם היה זה אליהו הנביא שהביא את הכסף ובירך את הבת.

כעבור זמן רב, חזר המגיד מנסיעותיו, ולהפתעתו ראה את בתו בריאה ומהלכת כאחד האדם. כשסיפרו לו האם והבת על דבר האיש המוזר, שאל המגיד את בתו מה היה מראהו של אותו 'אליהו הנביא'. תיארה לפניו הבת את דמותו של הצדיק, והמגיד קרא: 'הלא זה היה רבי דוד'ל מלעלוב!' ליבו החל נוקפו על שהיה מתנגד לחסידות, והבין, שעליו לשוב על כך בתשובה. המגיד קם ונסע לרבינו, ואמר שהוא מתחרט על התנגדותו לחסידות ומבקש שהצדיק יורה לו דרך תשובה. הצדיק קיבל את דבריו. המגיד הוסיף, שעדיין יש לו כמה קושיות על דרך החסידות. רבינו אמר: "אם כך, סע ל'חוזה מלובלין' והוא יסביר לך". המגיד נסע ל'חוזה' כשהגיע, הורה הצדיק להציב כסא וכיבדו לשבת, הרצה לפני המגיד את כל הקושיות, שהמגיד לא הספיק לשאול, ותירץ אותו לאלתר...

הרב יצחק טייב בעל 'ערך השולחן' זצ"ל: נולד בטוניס בשנת ה'תק"ג (1753). מגודל שקידתו חלה חולי עצום עד שאחזו רפיון גדול בכל אבריו. הרופאים גזרו שיוליכוהו לכפר אחד בגובה ההר מפני שהאוויר שם נקי וזה יועיל להחיות את אבריו, עורקיו וגידיו. רבינו לא שעה לדבריהם, ובתוך הכפר לא נח ולא שקט מעסק התורה ושקידתה, כי אם זמן מועט בכל יממה. על אף שהיה סגי נהור בעינו האחת, נבחר לשמש כדין בבית דינו של הגאון ר' שלמה אלפסי זצ"ל. גאון בנגלה ובנסתר. בשנת ה'תקע"א (1811) התמנה לראב"ד ורב ראשי בטוניס, וכיהן במשרה זו עד לפטירתו.

ענוותן מופלג. בספר 'פרי קודש' מובא כי אם הרב הבחין, שאחד מבועלי הדינים לא היה מרוצה מפסק דינו, היה קורא לו ואומר: "בני, בוא ואראך אשר חלילה לא בדיתי את הדין

מליבי", והיה פותח את הספר ומראה לו באצבע בכתב מפורש, וטורח עימו להבין את מיצוי הדין ועומק ההלכה כפי שהורה. מסופר שרבינו בא בחלום לחכמי דורו והודיע להם כי הוא נשמת האמורא אביי. נפטר ב-ח' שבט ה'תק"ץ (1830). חי כ-77 שנים. ציונו בבית-החיים החדש הורג'יל שבטוניס.

אביו: הגאון ר' בנימין **מרבותיו:** הגאונים הצדיקים ר' יוסף זרקא (רבו המובהק) ור' שלמה אלפסי (מח"ס 'משחא דרבותא'). **מתלמידיו:** הגאונים ר' חיים דוד יצחק הכהן טנוג' (ממלא מקום רבנו כראב"ד), ר' ישועה בסיס. **ילדיו:** ר' יוסף (נפטר שנה לפני אביו) ור' משה. **מספריו:** יווי העמודים - על ספר היראים לר' אליעזר ממיץ **יזרע יצחק-חידושי תורה** עפ"י הפרד"ס **יחקת הפסח** - על ש"ע הלכות פסח **ערך השלחן** - על ש"ע **יספר הזכרון** - כללים בש"ס ובפוסקים.

על ענוותנותו המופלאה סיפר ר' שושן כהן (בנו של ר' כלפון משה הכהן), שכאשר התמנה לראב"ד ביקשוהו הציבור ללבוש מלבושים מכובדים כפי גודל תפקידו הרם, ולא רצה **עד שהכריחוהו שזה כבוד הציבור**. גם ביקשו ממנו לעבור לדירה מכובדת ולא הסכים, וכאשר לא יכלו להשפיע עליו הכינו עצים ואבנים שצריכים להכנת הבניין, וכאשר יצא ללשכת בית הדין סתרו את הבניין הישן ותיקנו את המקום. כאשר חזר בערב, לא הכיר את הבית והתחיל לחפש את ביתו, עד שיצאה אשתו לראות מדוע הוא מאחר ומצאה אותו ליד הבית נבוך, כי לא מצא את דלת הבית.

מובא בהקדמת 'ספר הזיכרון', כי כאשר רצו להוסיף על משכורתו לא הסכים בשום אופן באמרו כי בעניין האוכל אין שום טענה, שצריך להוציא יותר בשביל גודל משרתו הרמה. פעם היה לרבנו סכסוך עם אנשי קהילתו ונאלץ לעזוב את משרתו. מיד פנו אליו ק"ק פורטוגיזים ונעתר להם. בסוף השבוע שילמו לו משכורת עצומה כחמישים ריאל (בני הקהילה היו עשירים). רבנו החזיר להם את הכסף, והשאיר לעצמו רק 15 ריאל, כאשר היה נוהג לקבל מקהילתו הקודמת.

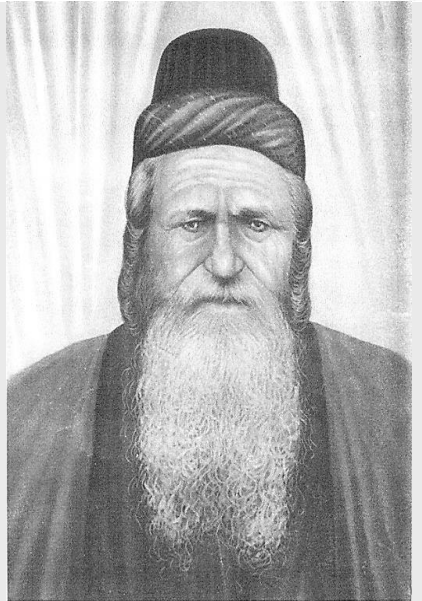
בהיות בחור צעיר, פעם בערב שבת קודש היה עובר על יד אחד מבתי הכנסיות של אחד מגבירי תונס ושועיה ממשפחת 'עתאל' בשעת המנחה, והיה חסר להם אחד השלים את מניין, ויקראו לו להיכנס, ויען, כי הוא כבר התפלל אבל מוכן להיכנס להשלים מניין. כאשר נכנס ראה והנה בביה"כ נמצאת ספריה תורנית מלאה ספרים. ויעמוד על ידם ויוציא אחדים מהספרים לעיין בהם. בעל הבית היה מסתכל עליו בעין חודרת, וראה, שהוא מעמיק מתוך עיון. אחרי התפילה פנה אליו ושאלהו: "האם הספרים מצאו חן בעיניך?" - "כן, יש בהם ספרים חשובים", ענה הבחור. "האם ברצונך לגור אצלי בחדר שעל יד ביה"כ ללמוד שם, ואני אטפל בכל צרכי פרנסתך?" שאלו הגביר. "אני מסכים", ענה הבחור, כי היה יתום מאמו וחי במצב של דוחק ועוני. משרתו של הגביר היה מטפל בכל יום להביא לו ארוחותיו. כל בני הבית היו קוראים לו בשם "רבי" סתם.

קרה מקרה, בערב פסח הגביר שחט כמה כבשים לחג, וכאשר בקעו את ראש אחת הבהמות מצאו מים במוח. אשת בעל הבית, נבהלה כי היה זה ערב חג והזמן דחוק ושלחה את המשרת ללכת לשאול את הרב. המשרת חשב שכוונתה על הרב הצעיר המתגורר אצלם בבית, כי רגילים היו לקרוא אותו בשם 'רב'. ושאל מה הדין. הבחור הצעיר עיין בספרי הפוסקים והתיר. כאשר חזר המשרת לגבירתו והודיעה על ההיתר, הריעה משמחה. רבינו הלך לחוג עם משפחתו. כאשר היו מסובים כל בני משפחת הגביר, סיפרה הגברת לבעלה על מה שקרה, ושאל חלילה הבשר היה נטרף- הייתה נגרמת תסבוכת גדולה, אך הבשר הותר הודות לרב, שהתפנה לעיין בשאלה למרות שבוודאי היה עסוק בערב החג.

ביום חג הפסח היה להם מנהג, אשר גדולי העיר הולכים אחרי תפילת שחרית לבית הרב לקבל את ברכתו. עימהם היה גם הגביר 'עתאל', ואחרי שקיבל את ברכת הרב הביע את תודתו על שנטפל אליו ביום ערב החג למרות היותו טרוד, והוציא את הדין לאורה. הרב הראשי בעיר תוניס היה מוהר"ר שלמה אלפסי זצ"ל, והיה מטבעו קפדן גדול, אם מישהו מורה הוראה בלי שקיבל רשות ממנו.

כאשר שמע את הדברים מהגביר התפלא מאוד כי לא באה אליו שום שאלה מביתו. מיד שלח את שלוחו לקרוא למשרת כדי לברר מה קרה. כאשר נכנס המשרת שאל הרב: "איזו שאלה הבאת לי אתמול?" - "רבי! לא לפניך הבאתי שאלה, כי אם לפני הרב של הבית". פנה הרב לגביר ושאל לפשר הדבר. הגביר הסביר שזהו בחור צעיר, שקוראים לו 'יצחק טייב'. מיד שלח את המשרת לקרוא לבחור. כל הציבור שהיו באותה שעה בבית הרב. בינתיים הגיע הבחור כשהוא עטוף בגלימתו. שאל אותו הרב: "מי נתן לך רשות להורות?" - "אדוני הרב, הוריתי רק בתוך המשפחה", ענה. "נניח כדברך, אך לפי הנידון ששמעתי, הייתה הוראתך שלא כהלכה!". מיד הוציא הבחור מחיקו מחברת ובה כתובה תשובה ארוכה - ובה הוכיח בראיות ברורות שעל פי הדין מותר. כאשר קרא הרב את התשובה, עמד ונשקו על ראשו ואמר לגביר: "זהו יצחק שאמרת? זה רבי יצחק טייב!" ויצא הרב הצעיר לעיני כל הציבור, והתמנה לחבר בית הדין.

הצדיק מארי אבא שלום שבזי זצ"ל - נולד בכפר נג'ד אלוליד שבתימן בשנת ה'שע"ט (1619). בהיות כבן 15 נתייתם מאביו ולאחר שנים מועטת התייתם אף מאמו ונאלץ לקחת על עצמו את עול כלכלת משפחתו. במהלך נדודיו הגיע לצנעא ושם למד בישיבה של חכמי העיר. בהמשך עבר לשבז ולאחר מכן לתעיז, שם בנה בית כנסת ומקווה והתפרנס מאריגת טליתות. בשנת ה'תל"ט (1679) גזר האימאם אלמהד בן חסן אלקאסם שמד על יהודי תימן, אך לבסוף הומרה הגזירה בגירוש. במסגרתה גלו למדבר מוזע. כל חייו חי חיי עוני ומחסור.

השקיע את כל כולו בעסק התורה הקדושה ונעשה בקי בה. **גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. רבים סיפורי המופתים וישועת שנעשו על ידו.** ידע את יום פטירתו והכין את תכריכו וכל הדרוש לקבורתו. נפטר סמוך לחשכה מסופר כי עמדה השמש לפני תלמידיו בשביל שיספיקו לקברו לפני השבת. נפטר בערב שבת ט' בשבט ה'ת"ע (1710). ציונו נמצא על צלע ההר בכפר אל-מגרבה (תעיז). חי כ-91 שנים. עד היום ציונו הפך למוקד עליה לרגל ורבים נושעו שם. שמו הונצח בשמותיהם של בתי כנסת רבים של העדה התימנית וכן ברחובות ובשכונות הנושאים את שמו.

אביו: ר' יוסף. **בניו:** ר' יהודה (נפטר בחיי אביו), ר' שמעון, **בנותיו:** מרת שמעה (התפרסמה במעשי נסים שאירעו על ידה), מרת מרים. **מרבותיו:** ר' סעדיה דריין.

מחיבוריו: **יגורל החול** - עוסק בגורלות **יכתאב אלזיג** - עוסק באסטרוולוגיה **יחמדת ימים** - פירוש קבלי-מדרשי על התורה **יספר המרגלית** - עוסק בתפילות שונות, קמיעות, סגולות וכו' **ישימוש תהילים** - קונטרס לאמירת תהלים עפ"י הצרכים **יפירוש על הלכות שחיטה**. כתב כ-500 פיוטים ושירים.

מסופר, שכאשר חלה האימאם של תימן, הוזעקו טובי הרופאים אל עיר הבירה תעיז. התכנסו כל העם במסגדים בהוראת הווזיר הגדול להתפלל לבריאותו של האימאם, אך דבר לא הועיל ומצבו של האימאם הידרדר עד שאיבד את הכרתו. בחצר המלכות שררה מהומה. עד מהרה העלה אחד מהנכבדים רעיון, לקרוא לפני המלך יהודי מבני תימן ושמו רבי שלום שבזי, ששמו נודע למרחוק כי מלומד הוא בניסים, וודאי יהיה בידו להועיל למצבו של האימאם.

חזרו השליחים בלוויית הרב הקדוש רבי שלום שבזי, שראה, כי מצבו של האימאם קשה ביותר. פנה רבי שלום אל השרים ואל הווזיר הגדול ואמר כי הוא מוכן לרפא את האימאם אך תנאי בידו, **שיהיה האימאם אוהב ישראל ולא יציק עוד ליהודים, וכן, שימלא את הבטחתו משכבר הימים להעביר חלקת קרקע לידיו, שבה יוכלו יהודי תימן לשכון במנוחה.**

בלית ברירה נאותו השרים לתנאי, והסכים עימם גם הווזיר והעלו את התחייבותם על הכתב על מנת לחייב בהם את האימאם לכשיחזור לאיתנו. **רקק רבי שלום על הארץ וקרא 'תלך המחלה הרעה הלאה'. מיד פקח האימאם את עיניו, לתדהמת הסובבים. ביקש האימאם לשתות דבר מה ויהיה הדבר לפלא בעיני הווזיר ובעיני השרים.**

לאחר שביקש האימאם לרדת ממיטתו, השתוממו כולם, מההחלמה המהירה והמופלאה של מלכם. סיפרו השרים לאימאם על מחלתו, הורו באצבעם על הצדיק רבי שלום וניסו להסביר בהתרגשות, שמגעת הצדיק נסוגה המחלה באחת. הגישו לאימאם את כתב ההתחייבות והוא הסכים לעמוד בו, **ומיד ציווה להעביר את חלקת הקרקע לידיו של רבי שלום, עליה הקים הצדיק את הכפר היהודי אל-מגרבה שלידי תעיז.**

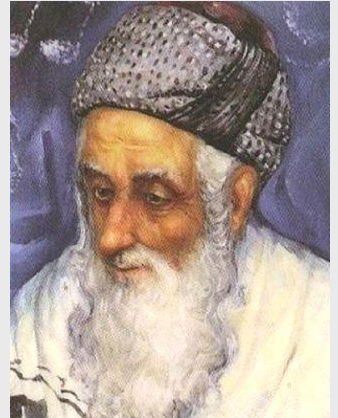
מעשה ביהודי ירא שמים מתעיז שבתימן, ושמו שמעון סינואני. אשתו נפטרה והשאירה ילד כבן עשר שנים, ושמו מעודה. תפסוהו המוסלמים לשמד, כחוק האיסלם בתימן, המספח יתומים לדתם. אך המשפט האסלמי קובע, שאין לשמד ילד, שאינו בר דעת בעל כורחו. והילד דבק בכל עוז בדתו. ביקשו להאכילו נבלות וטרפות - ולא אכל. דרש אוכל מבית אביו.

קבע הוואזיר שיכלא בבית האסורים, ויביאו לו אוכל מבית אביו עד הגיעו לבגרות. נכלא בבית הסוהר וסבל עינויים נוראים, אך מדתו לא זז. פיתוהו בהבטחות מפליגות, ולא הטה אוזן. ראה אביו ואמר לנפשו: **'הן הילד - ילד הוא, מי יודע, מה יעשו שנות הניתוק מלימוד התורה ומחיי קהילה? מי יודע מה יעוללו הייסורים ויחוללו הפיתויים?'**

עלה לקברו של הצדיק ר' שלום שבזי זצ"ל, קרא תהלים בקול בוכים וביקשו להמליץ במרום על בנו, שיושע. מרוב בכי - נרדם. בא אליו אבא שלום שבזי בחלום ואמר: **"אל תדאג. בנך יצא מבית כלאו, ובגיני ישתחררו אסירים רבים"**. קם שמעון סינואני שמה, ושב לעידו. כעבור שלושה ימים ירד גשם זלעפות. מטרות ניתכו בעוז, הציפו בתים וקעקעו יסודות. בשל השיטפון קרסה חומת בית הכלא - שתי אמות רוחבה - ונפרצה שנוצרה ברחו אסירים רבים, ביניהם הילד מעודה.

באישון לילה הידפק על דלתו של בית אביו ואמר בהתרגשות: לא הגשם הפיל את הקיר. **בעיניי ראיתי זקן אחד פורץ את הפרצה, נטלני בידי ואמר לי: 'בגללך שחררתי אסירים רבים'. לך לאביך ואמור לו לבל יפחד, שוב לא תיפול ביד הארורים. אך אמור לו, לבל יברח אותך ישר לעדן. אמור לו לקחתך לכפר אל כזיעה, שם תתחבא, עד שיתייאשו הרשעים מהחיפוש אחריך, ואז יבריחו לעדן"**.

בו בלילה, בגשם שוטף, הבריח האב את בנו לכפר אל כזיעה, ושב לביתו לפנות בוקר. רק נכנס למיטתו, ושוטרים נקשו על הדלת לחפש את בנו. משלא מצאוהו נטלו את האב לחקירה. טען שהיה כל הזמן במיטתו, וכדברי הפתגם: **"בזמן שוחד מקובל, הנס עומד"** - שוחרר מכל אשמה, ושב לביתו. לאחר זמן הודיעוהו - הילד הוברח לעדן. הצטרף אליו האב, ושניהם עלו לארץ ישראל...

הרש"ש הקדוש- רבי שר שלום שרעבי, נולד בצנעא שבתימן בשנת ה'ת"פ (1720). עוד בהיותו צעיר לימים נפשו חשקה בתורה והיה לומד בלילות לאור הנר. בצעירותו ביקש לעלות לארץ ישראל ונאלץ לנסוע בשיירה שעברה דרך בומביי, בצרה, בגדד וחלאב. כשהגיע לארץ שימש כשמש בית-הכנסת בישיבת המקובלים בית א-ל. הסתיר עצמו מעין כל בקושיות שראש הישיבה התקשה בהם, הניח פתק המתרץ את הקושיה בספרו של ראש הישיבה. כך המחזה חזר על עצמו מספר פעמים עד שבתו של ראש הישיבה ראתה את רבינו בשעת מעשה. רבינו הודה במעשיו וביקש מראש הישיבה לשמור זאת בסוד. לאחר פטירת ראש הישיבה הותר צוואה בה ביקש שרבינו ימונה במקומו. מגדולי חכמי תימן וארץ ישראל. גדול המקובלים בדורות האחרונים ומפרש הקבלה עפ"י שיטת האר"י הקדוש. עניו. למדן. מלומד בניסים. נפטר ב-י' שבט בשנת ה'תקל"ז (1777). חי כ-57 שנים. ציונו בהר הזיתים מעל ציונו של 'אור החיים' הקדוש. בנו, ר' חזקיהו יצחק שימש אחריו כראש הישיבה..

אביו: ר' יצחק. **אישתו:** מרת חנה (בת ר"י המקובלים בית א-ל ר' גדליה חיון). **בנו:** ר' חזקיהו יצחק. **מתלמידיו:** המקובלים הגאונים הצדיקים ר' חיים יוסף דוד אזולאי (החיד"א), ר' חיים די לה רו-זה, ר' דוד מאג'אר, ר' יום טוב אלגאזי, ר' אברהם גרשון מקיטוב (גיסו של הבעש"ט הקדוש). **מספריו:** **יאמת ושלום-** ביאור על ספר 'עץ החיים' • **נהר שלום-** כוונות התפילה **•סידורו של הרש"ש-** לפי כוונות האר"י **•ירחובות הנהר-** ביאור על הקדמות האר"ז"ל.

הנער שלום לא הסתפק בלימוד אצל המארי, ונפשו האצילה ביקשה לחדור אל ניבכי הסוד של התורה הקדושה. עוד בהיותו רך בשנים למד ימים כלילות לאור הנר והחל בכוחות עצמו ובדבקותו הרבה, **שוחה בים התלמוד ובלימוד חכמת הקבלה, תורת החן, חכמת הנסתר.** שעות רבות היה עובד את קונו בדרכו המיוחדת, בצניעות ובהעלמה, ואין איש יודע מה גודל האור המאיר וזורח מתוכו, ורק לאחר שנים יגלו חכמי הקבלה, כי נשמת הילד שלום היא ניצוץ נשמת האר"י הקדוש, שבא לעולם בדמות הרש"ש.

בלילות, למד לאור הנר את הסוד והנסתר שבעומק התורה. לאחר פטירת אביו, נאלץ לפרנס את אחיו ואימו בגשם ובשרב. צער רב הצטערה אימו, על כי בנה בכורה, הילד המעולה, נאלץ לפרנס ורק בשבת שב אל ביתו. בצעירותו, עסק ברוכלות ובהיותו נער עלה לארץ אל ירושלים. טרם עלייתו כבר היה מלא וגדוש בתורת הנגלה והנסתר. בהגיעו אל ראש ישיבת 'בית א-ל' בה חפץ בכל מאודו ללמוד, **ברוב ענווה, עשה עצמו כנער תם וביקש להתקבל כשמש בישיבה.** ראש הישיבה, ר' גדליה חיון קיבל אותו ומאותו יום היה ר' שלום מעורר את התלמידים משנתם בחצות הלילה, מגיש לפני החכמים שתייה חמה, מסדר את הספרים וממלא את פחי המים ממי הבור.

במקביל היה מקשיב לשיעורים ולומד מבלי שאיש ישים לב. כאשר חכמי הישיבה התקשו בסוגיות להן לא מצאו תשובות ישב ר' שלום והסתיר את עצמו על אף שידע את התשובה. פעם אחת היה שרוי ראש

הישיבה בצער על שאינו מוצא תירוץ לקושייתו, **כתב ר' שלום את התשובה והניחה בין דפי הספר של רבו.** כך המעשה נמשך מספר פעמים. לאחר מכן, גזר ר' חיון על תלמידיו לגלות מי מטמין את התשובות בספרו. אך ר' שלום שלא נכלל בין התלמידים עליו לא חלה הגזרה. עד שבתו של ר' חיון, חנה, החליטה לארוב ולראות מי הוא זה שכותב את התירוץ ושם בספרו של אביה. לתדהמתה הרבה, ראתה את ר' שלום בשעת מעשה וגילתה לאביה, ר' שלום הודה וביקש מר' חיון להישאר ניסתר. לאחר זמן לקחו לחתן לבתו.

ביום פטירתו של ר' חיון, התקבצו כל חכמי הישיבה, ורבים מהמוני העם, לחלוק לו כבוד אחרון, כשכולם תוהים, על מי יטיל הרב בצוואתו, לעמוד בראש הישיבה. פתחו תלמידי הרב את מכתב צוואתו, בתוכה היה כתוב: **"מצווה אני עליכם למנות אחרי את המקובל האלוף, אשר רוח אלוקים בקרבו, הרב הגאון רבי שלום התימני 'משרת הישיבה'.** התלמידים חשבו כי דעת הרב חיון חלילה השתבשה בעת שכתב את הצוואה, שהרי איש מההמונים לא ידע עד אותו הרגע את גודל קדושתו של הרש"ש, ניצוץ נשמת האר"י. אז פתחה הצדקת חנה ביתו של הרב חיון את פיה ואמרה לנאספים, "משרת" זה, אינו אלא צדיק יסוד עולם נסתר במעשיו, ובחכמתו הגדולה הצליח להסתיר מכם את ידיעותיו בתורה בנגלה ובנסתר. **כל סודות התורה נהירים וברורים לו, כמו שנהירים לו סימטאותיה של ירושלים של מטה.**

בכל לילה נהג רבינו לערוך תיקון-חצות ליד הכותל המערבי. **ישב על הארץ ובכה בדמעות שלישי ובקול גדול שאג כארי על חורבן בית המקדש. כך קונן בכל לילה כשעתיים תמימות.** יום אחד בא לגור סמוך לכותל המערבי הקאדי של ירושלים, שהיה צורר היהודים. והנה בחצי הלילה התעורר הקאדי לקול בכי ויללה שבקע מהכותל, ולא יכל להירדם עוד. בלילה השני חזר ונשנה הדבר. מיד קרא למשרתו וציווה לחקור את פשר הדבר. הלך המשרת ומצא את רבינו בוכה ומקונן כדרכו מתחת לחלון בית הקאדי. חזר וסיפר זאת לאדונו. ביקש הקאדי לשלוח יד ברבינו וציווה לחייליו עושי דברו להמית את רבי שלום שרעבי.

למחרת בחצי הלילה כאשר רבינו בא לכותל המערבי לערוך תיקון-חצות, קרבו אליו החיילים וחרבם שלופה בידם. **הם הרימו את זרועם להכותו מכת חרב והיא נשארה תלויה באוויר. רגליהם דבקו לאדמה ולא יכלו לזוז ממקומם והדיבר נעתק מפייהם.** הקאדי שמע את רבינו עורך תיקון חצות ומיד ירד מביתו וראה את החיילים עומדים על מקומם. צעק עליהם ולא ענו אותו דבר. ביקש להכותם והם כאבן דומם לא נעו ממקומם והבין כי רבינו איש קדוש. למחרת בחצי הלילה, כאשר שמע שוב את קול הבכי ירד הקאדי מביתו ונפל לרגלי רבינו וביקש ממנו מחילה וכפרה וביקש שישב לחיים כבראשונה את החיילים. עשה כן רבינו ומן היום הוא יצא שמעו כקדוש ונורא עד מאוד.

בחג הפסח שנת ה'תקמ"ב קיים הרש"ש את מצוות אכילת מצה עם ייחודים וסודות נעלים, **נתנמנם לאחר הסדר ואז הודיע שהגיע זמנו להפטר מהעולם. לפני פטירתו התעטף בטלית ותפילין, הרבה בלימוד תורה בכוונות וייחודים, הבטיח שהמתפללים על קברו לכל ישועה נדרשת, תפילה בלב תמים לא תחזור ריקם, והחזיר נשמתו לבורא.**

הגאון הרב רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל: נולד בג'רבה (בטוניס) ביום שבת כ"ב סיוון ה'תרס"א (1901). מילדותו למד תורה בשקידה, בשעות הלילה כאשר הבחין באביו הממתין שיסיים את לימודיו, סגר את ספריו העמיד פני ישן ולאחר שאביו נרדם היה קם ממיטתו וממשיך ללמוד עד שעות הלילה המאוחרות. מונה לסופר בית הדין והוסמך כשוחט בקי.

לאחר נישואיו החל לכהן כראש ישיבה, העניק יחס אישי ואוהב לכל אחד מתלמידיו היות ובניו נפטרו בילדותם. בשנת ה'תרצ"א (1903) מונה לדיין ולאחר הסתלקות ר' משה כלפון הכהן החל לכהן כראב"ד ג'רבה. **למרות ייסוריו הרבים וחוליו המייסר העמיק בלימודו**. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות כשחיוך נסוך על פניו ובדרשותיו אשר משכו רבים מבני הקהילה נהג לחדש חידושים. בשנת ה'תשי"ד (1954) החליט לעלות לארץ ישראל. בהגיעו לארץ ישראל התגורר במושב ברכיה, כונה בשם – **האדמו"ר מג'רבה** ורבים מעולי טוניס הגיעו לקבל את עצתו ולהתברך. תלמידיו הקימו את ישיבת "כסא רחמים" בבני-ברק על שמו. נפטר בי' שבט ה'תשי"ט (1959). חי כ- 58 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

מין מאור ישראל שליט"א מזכירו בתואר הנדיר "**מין מופת הדור**". וכן ביקש לשים את תמונתו בחדרו. ענוותנותו של ר' רחמים לא ידע גבולות, ואף כאשר התבקש לכהן כראשון לציון- **סירב**. הערכתו של הרה"ג דידו הכהן אליו הייתה נדירה. כאשר היה נכנס ר' רחמים ור' דידו היה נוכח במקום- היה עומד לכבודו. כשנשאל מדוע עומד הוא לפני תלמידו? ענה "גדול הוא ממני בפסיקת הלכה!". וכונה ע"י רבו "**חכם וצדיק**" וסיים באומרו "**והוא שמכניס אותי לחיי עולם הבא ומזכה אותי**". ר' רחמים היה ראש הישיבה היחיד בג'רבה שנקרא: '**הרבי**' ללא תוספת. היה מעודד וממריץ את תלמידיו להשתדל לחדש חידושי תורה, קושיות ותירוצים בלימוד הש"ס ומפרשיו.

בשנת תרצ"א, הלך לעולמו הרה"ג ציון הכהן יהונתן זצ"ל ראב"ד ג'רבה, וחכמי העיר נתנו בר' רחמים את עיניהם ובקשוהו למלא את מקומו בדיינות, ולהורות הלכה ברבים. אך הוא בענוותנותו הרבה לא אבה ליטול על שכמו עול זה. אהב הוא אהבה עזה את תלמידיו, וראה ברכה בעבודת הקודש של לימוד תלמידים. ישבו הרבנים על המדוכה, והחליטו כי ימנו את תלמידו הגאון רבי רפאל כדיר צבאן זצ"ל ללמד את התלמידים במקומו, ורק את כיתת התלמידים הגדולים ימשיך רבי רחמים ללמד, תוך כדי מילוי תפקידו בבי"ד. לאחר הפצרות מרובות, נאות להסדר זה, וקיבל עליו, בלית ברירה, את התפקיד.

אביו: ר' חנינא (מצאצאי הגאון הגדול רבי שאול הכהן זצ"ל הרב הראשי לג'רבה, ויחוסו מגיע עד לעזרא הסופר). **אמו:** מרת גזיילה. **רבותיו:** ר' דידו הכהן, ר' משה כלפון הכהן. **מתלמידיו:** ר' מצליח מאזוז. ר' בוגיד חנינא סעדון, ר' רפאל כדיר צבאן. ר' ינון חורי זצ"ל, ר' ישעיה חדאד זצ"ל, ר' מוסא (משה) חדאד זצ"ל (ראש השו"בים בג'רבה, המפורסם בעינוו הזך ובקיאותו בהלכה) ור' מיכאל הכהן (מח"ס 'להניח ברכה') ועוד. **חברותא:** ר' אברהם הכהן (אשר זכה לגילוי אליהו). **מספריו:** ימגיד דבריו ליעקב ימנחת כהן ישמחת כהן: שו"ת על ארבעה טורים.

הכהן (מח"ס 'להניח ברכה') ועוד. **חברותא:** ר' אברהם הכהן (אשר זכה לגילוי אליהו). **מספריו:** ימגיד דבריו ליעקב ימנחת כהן ישמחת כהן: שו"ת על ארבעה טורים.

גברת נמני ע"ה נכנסה אל ביתו של רבי רחמים, כהרגלה מדי שבוע, לבוא ולסייע לרבנית בצרכי הבית. באותו יום חלו שיבושים בזמני הארוחות, ועובדה זו גרמה לעיכובה בבית הרב עד שעת ערב מאוחרת. החשיכה ירדה והיא פחדה לשוב לביתה בניסיעה באוטובוס הערבי העוין, כשהיא לבדה ועליה תכשיטי זהב רבים, כדרך נשות טוניס האמידות. רבי רחמים הבחין בחששותיה והבטיח לה: "**זכות המצווה תעמוד לך לבלי יאונה לך כל רע!**". יצאה האישה הצדקת בלב קל, סמוכה ובטוחה בדבריו של הצדיק, ועלתה לאוטובוס, שהיה מלא ערבים. מיד שמה לב למבטי השטנה המשפדים שסביבה, היא ניסתה להתכנס בעצמה אך פחד גדול נפל עליה.

לפתע עלה ערבי רחב מדות, בעל תרבוש אדום מכובד והתיישב סמוך אליה. היא חששה ממנו, אך משום מה גם חשה ביטחון מסוים. כשירד שאל אותה: "**גברת, לאן את צריכה להגיע?**" בשיניים נוקשות ענתה לו את כתובתה. לא פחות ולא יותר, הלך הוא לצידה עד שהגיעו לביתה וזאמר בקול: "**שלום לך יהודיה!**". היא סגרה אחריה את דלת הבית, נפלה על הכורסה הראשונה שמולה ושחררה אנחת רווחה והודיה לה! מיד למחרת באה וספרה לר' רחמים על הנסיעה הלילית המוזרה. הרב חיך ואמר לה: "**היה זה מלאך שנשלח משמיים לשמור עליך בדרך ולהצילך מכל רע בזכות החסדים שאת עושה עימנו!**".

דמת מוות בבית, התינוקת שוכבת במיטה פניה חיזורות כסיד, עיניה עצומות ולבה דופק באיטיות. אביה, ר' רחמים עמד ליד מיטתה קודר ונפחד, הרופאים אישרו כי התינוקת בתהליך גסיסה ואין בידם להצילה. הצמיד רבינו כיסא למיטת התינוקת והחל הוגה בתורה. העייפות המצטברת של ימי מחלתה של הילדה הכריעו את הרב והוא נרדם על ספרו. בחלומו, ראה את עצמו בישיבה של מעלה, ראה בית מדרש, פתח את הדלת ונכנס. מולו שולחן ארוך, סביבו צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, עוסקים בתורה ונהנים מזיו השכינה. ניגש ושאל: "מי הם תלמידי החכמים היושבים בראש השולחן?". ענו לו: "**הראש"ל רבי יעקב שאול אלישר ובנו רבי חיים משה**".

ניגש ר' רחמים אל הצעיר וביקש ברכה לחיי בתו. סירב הרב לברכה (נראה שסירבו בא בעקבות השגות שכתב עליו בספרו) ניגש אל אביו וביקש ממנו. מיד העתיר הרב ברכה על ראש התינוקת החולה. ניגש שוב אל הבן ואמר: "אביך ברך ואתה לא תברך?!". הסכים הבן והאציל גם הוא מברכתו. התעורר רבי רחמים וביקש מהאם שתאכיל את התינוקת. פחדה האם וענתה חלושות: "**אבל היא גוססת!**". הכריז הרב ואמר: "**היא בריאה!**" ואכן, האכילה האם את התינוקת והיא שבה לחיים!

הגאון הרב שבתי אטון זצ"ל: נולד ב-כ"ב תשרי ה'תרפ"ו (1926) יום שבת בו חל שמחת תורה בעיר העתיקה בירושלים. נקרא בשבת שבתי על שם יום השבת בו נולד. בצעירותו למד בישיבת 'פורת יוסף' ולאחר מכן בישיבת 'מרכז הרב'. נשא לאישה את בתו של ר' יוסף שראבני, אשר המריצה וסייעה לו לשקוד על תלמודו יומם וליל. לאחר נישואיו התמנה לרב שכונת מלחה. והתינוקת בת 9 חודשים בלבד.

למרות כל הקושי שבדבר נישא בשנית. בשנת ה'תשי"ז (1956) התמנה למנהלה הרוחני של הישיבה ודאג לקליטת הבחורים שעלו מארצות שונות ובאו ללמוד בישיבה. מעולם לא הרים את קולו על התלמידים, עודד וביקר בחשאי בבית תלמידים על מנת להיוודע לתנאים מהם הגיעו. כאשר גילה כי אחד מתלמידיו חי בפחון עלוב מתוך רעב ללחם ועם זאת מתמסר ללימוד, דאג באופן אישי לכל צרכיו.

בשנת ה'תשי"ט (1958) נפטרה הרבנית בהיותה בת עשרים-ושמונה שנים בלבד כשהיא הותירה את בעלה עם ארבעת ילדיהם שהגדול ביניהם בגיל שבע. לאחר מספר שנים נישא בשנית. באותה השנה יסד את ישיבת 'ראשית חוכמה' (על שם סיפרו של הצדיק המקובל ר' אליהו דוידאש) ועמד בראשה.

גאון. עניו. חסיד. קדוש. נודע כעילוי. הרביץ תורה לאלפים ולרבבות במשך שנים רבות. חכמי ירושלים כינו אותו 'הש"ס המהלך'. שימש שנים רבות כבעל תוקע וחזן בית-הכנסת. כל ימיו ישב והגה בתורה בשקיקה מיוחדת. מונה לחבר מועצת חכמי התורה של תנועת ש"ס כשהוקמה. ערך את כתב העת התורני בהלכה ובאגדה 'משואות'.

נפטר בערב שבת קודש, י"ב בשבט ה'תשס"ו (2006). ציונו בבית העלמין סנהדריה. בהלווייתו השתתפות רבבות אנשים בראשותם של גדולי ועמודי הדור. חי כ-80 שנים. בנו, ר' בן ציון מונה במקומו כראש ישיבת 'ראשית חוכמה'

אביו: ר' בן-ציון (ממייסדי ישיבת 'פורת יוסף' ושימש מרבני הישיבה. מסופר שמעולם לא הכיר צורת מטבע). **אמו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת קלרה (בת ר' יוסף שרבי-זיווג ראשון), מרת חנה ברטה (בת ר' חדד-זיווג שני). **מרבנותיו:** הגאונים אביו, ר' בן-ציון, ר' צבי יהודה קוק, ר' עזרא עטיה. **חברותא:** הגאון ר' אהליאב חיון. **מתלמידיו:** הגאונים בניו: ר' עקיבא ור' בן ציון, ר' מרדכי ששון, ר' יצחק דניאל, ר' אהרון ירחי, ר' יוסף שעיו, ר' יצחק צמח, ר' ניסים רפאל, ר' אליעזר רב, ר' בן ציון מוצפי, ר' נתן משה לוי. **ילדיו:** ר' בן ציון, ר' עקיבא, מרת כוכבית (נישאה לר' שמעון זית משגיח בישיבת 'ראשית חוכמה'). חתן נוסף: ר' שלמה חנניה. **מספריו:** ירוח חכמה- על התנ"ך, ש"ס וספר התפילה • **ראשית דעת**- משיחותיו.

ביתו היה בפשטות גמורה, ולא בפאר והדר, אף שבוודאי יכול להרשות לעצמו ליהנות מתנאים נוחים יותר. כל מי שביקר בביתו שברח' הרב אלפנדר, בו התגורר עד השנים האחרונות, זוכר את מיטות הברזל שהיו בסלון ביתו, חדר צדדי נוסף ומטבחון קטן. מעל מיטתו התנוססה **תמונת אריה גדולה ותו לו**. לתמיהה הגדולה מדוע תמונת אריה השיב, כי ברצונו לזכות מדי יום את דברי השולחן-ערוך סעיף א' "**יתגבר כארי בבוקר לעבודת בוראו**". ואכן היה רבינו מתגבר השכם בכל בוקר לעבודת בוראו. בזקנותו, מספרים תלמידיו, כי היו יוצאים מהישיבה בכדי ללוות את הצדיק בדרך. גם בימי חוליו וחולשתו הרבה תמיד כשהגיעו לביתו היה יושב וממתין להם.

באותם ימי העליות הגדולות מארצות המזרח, הגיע תלמיד חדש, שהתגורר בפחון עלוב בקצה העיר. אותו תלמיד הסתיר את מצבו הקשה מעיני הכל, ולמד במסירות, למרות היותו רעב ללחם. היה זה חכם שבתי, שגילה את התנאים המחפירים בהם חי. באותם ימים פעלה הישיבה במתכונת שבה למדו תלמידי הישיבה הקטנה והגדולה רק בשעות היום ואחר הצהריים. הבית של כל אחד מהבחורים היה זה שסיפק להם את הארוחות והלינה. כאשר התנאים בבית היו ירודים, השפיע הדבר באופן ישיר על הריכוז בלימודים, אך לא של תלמיד זה. **הרב אטון דאג באופן אישי לכל צרכיו וצמיחתו הרוחנית, עד שנהפך למרביץ תורה בישראל. שנים אחרי, התבטא אותו תלמיד חכם: "הרגשתי, שחכם שבתי אוהב אותי יותר מאת הילדים שלו!"**

כאשר נתקל בבחור, שלא הצליח בלימוד והיה מתקשה, הוא כאב יחד איתו. כאשר בחור נשר מהישיבה יצא לעבוד, היה יושב ומתאבל על כך, כאילו מדובר בכישלון אישי. ואילו כשראה את רוב תלמידיו עולים ומתעלים בתורה, היה שמח. כשהם שיתפו אותו בחיבורים התורניים שהוציאו לאור, וסיפרו לו על משרות תורניות להם זכו- לא היה מאושר ממנו. אין פלא, שהתלמידים מספרים: "**הרגשנו שהוא אוהב אותנו יותר מאשר אהבת אבינו**".

למרות מחלתו וזקנותו, המשיך להיות שגור על לשונו המשפט התמידי: "ברוך אומר ועושה!", בעיקר בכל הנוגע לכספי הצדקה הרבים, שעברו תחת ידו. הצדקות שפיזר היו לשם דבר. הוא לא הסכים להשאיר בביתו כספי צדקה שהיו לו, ותמיד התאמץ להשיג כספים נוספים לנזקקים קבועים בהם תמך. כשחלה, בני המשפחה ישבו בחדרו כל הזמן. הוא ביקש, שאיש לא יתבטל מלימודו, אלא ישבו בסמוך למיטתו וילמדו בקול רם. כאשר היה פוקח עיניים ומאזין לשורה, שבה אחז הלומד בגמרא, מיד היה מחליק לתוך הסוגיה כאילו עסק בה בכל הימים האחרונים. בימיו האחרונים הובא מטפל לביתו. כאשר גילה שהאיש יודע פרק בלימוד, הציע לו מיד: "נפתח כולל משלנו ונלמד חברותא". באחד הימים העיר המטפל שהוא עייף ואין לו כוח ללמוד. הרב הביט בו בתימהון ושאל: "אם כן, לשם מה באת?". "לעזור לך", נשמעה התשובה. "לעזור לי זה רק ללמוד איתי!" הסביר ראש הישיבה.

הגאון הרב שבתי אטון זצ"ל: נולד ב-כ"ב תשרי ה'תרפ"ו (1926) יום שבת בו חל שמחת תורה בעיר העתיקה בירושלים. נקרא בשבת שבתי על שם יום השבת בו נולד. בצעירותו למד בישיבת 'פורת יוסף' ולאחר מכן בישיבת 'מרכז הרב'. נשא לאישה את בתו של ר' יוסף שראבני, אשר המריצה וסייעה לו לשקוד על תלמודו יומם וליל. לאחר נישואיו התמנה לרב שכונת מלחה. **והתינוקת בת 9 חודשים בלבד.** למרות כל הקושי שבדבר נישא בשנית. בשנת ה'תשי"ז (1956) התמנה למנהלה הרוחני של הישיבה ודאג לקליטת הבחורים שעלו מארצות שונות ובאו ללמוד בישיבה. מעולם לא הרים את קולו על התלמידים, עודד וביקר בחשאי בבית תלמידים על מנת להיוודע לתנאים מהם הגיעו. כאשר גילה כי אחד מתלמידיו חי בפחון עלוב מתוך רעב ללחם ועם זאת מתמסר ללימוד, דאג באופן אישי לכל צרכיו.

בשנת ה'תשי"ט (1958) נפטרה הרבנית בהיותה בת עשרים-ושמונה שנים בלבד כשהיא הותירה את בעלה עם ארבעת ילדיהם שהגדול ביניהם בגיל שבע. לאחר מספר שנים נישא בשנית. באותה השנה יסד את ישיבת 'ראשית חוכמה' (על שם סיפרו של הצדיק המקובל ר' אליהו דוידאש) ועמד בראשה. גאון. עניו. חסיד. קדוש. נודע כעילוי. הרביץ תורה לאלפים ולרבבות במשך שנים רבות. חכמי ירושלים כינו אותו 'הש"ס המהלך'. שימש שנים רבות כבעל תוקע וחזן בית-הכנסת. כל ימיו ישב והגה בתורה בשקיקה מיוחדת. מונה לחבר מועצת חכמי התורה של תנועת ש"ס כשהוקמה. ערך את כתב העת התורני בהלכה ובאגדה 'משואות'. נפטר בערב שבת קודש, י"ב בשבט ה'תשס"ו (2006). ציונו בבית העלמין סנהדריה. בהלווייתו השתתפות רבבות אנשים בראשותם של גדולי ועמודי הדור. חי כ-80 שנים. בנו, ר' בן ציון מונה במקומו כראש ישיבת 'ראשית חוכמה'

אביו: ר' בן-ציון (ממייסדי ישיבת 'פורת יוסף' ושימש מרבני הישיבה. מסופר שמעולם לא הכיר צורת מטבע). **אמו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת קלרה (בת ר' יוסף שרבני-זיווג ראשון), מרת חנה ברטה (בת ר' חמד-זיווג שני). **מרבתי:** הגאונים אביו, ר' בן-ציון, ר' צבי יהודה קוק, ר' עזרא עטיה. **חברותא:** הגאון ר' אהליאב חיון. **מתלמידיו:** הגאונים בניו: ר' עקיבא ור' בן ציון, ר' מרדכי ששון, ר' יצחק דניאל, ר' אהרון ירחי, ר' יוסף שעיו, ר' יצחק צמח, ר' ניסים רפאל, ר' אליעזר רב, ר' בן ציון מוצפי, ר' נתן משה לוי. **ילדיו:** ר' בן ציון, ר' עקיבא, מרת כוכבית (נישאה לר' שמעון זית משגיח בישיבת 'ראשית חוכמה'). חתן נוסף: ר' שלמה חנניה. **מספריו:** **ירוח חכמה-** על התנ"ך, ש"ס וספר התפילה • **ראשית דעת-** משיחותיו.

בכל שנה לפני הימים הנוראים היה **נתקף פחד וחרדה מפני הדין** ואמו הייתה רוקחת לו מיני עשבים להקלת המתח. כשאביו, ר' מאיר נפטר, חוו תלמידיו שיעור מוסר חי: את ההודעה המרה קיבל כאשר היה בעיצומה של קריאת התורה בישיבה. הוא מיהר מיד לביה"ח כשהתלמידים שעדיין אינם מבינים מה אירע רצים בעקבותיו. הם מצאו אותו יושב במחלקה מאחורי הווילון הסגור ומשנן לעצמו: **"שבת קודש!"** בנעימה מיוחדת. עד היום מספרים התלמידים את אשר נחרט בליבם, **כיצד במשך כל השבת התאפק רבם שלא להזיל אף לא דמעה אחת, ולא לתת לצערו למצוא פורקן. רק לאחר צאת הכוכבים פרץ בכייה עזה, מקונן על פטירתו של אביו הגדול.**

בשנת ה'תשכ"ה החליט להקים את ישיבת **'ראשית חכמה'** לזכר אשת נעוריו. חנוונים ורוכלי השוק דאגו למזון לתלמידים ורעייתו (מרת חנה) בישלה. רבינו דאג במסירות לכל פרט. התלמידים הראשונים זוכרים **כיצד היה אפילו מחליף את המגבות בעצמו, ונושא ארגזי מזון לתלמידים.** כשמחו בפניו על מעשיו והזכירו לו את מעמדו, חייך והפטיר: **"אינני מחפש כבוד! אני נמצא בתפקיד וצריך לדאוג ללחם ולתורה"**. נשא על כתפיו את העול הרוחני והרבצת התורה, יחד עם העול הכספי במסירות ובאהבה. ניהל מחברות בהן

רשם את הוצאות והכנסות הישיבה ובסמוך לשמו כתב 'התנדבות'. רכש מכספו הפרטי ספרי מוסר כגון: מסילת ישרים וקב הישר עבור תלמידיו. נהג בענווה ובצניעות. דברי המוסר שלו נכנסו ללב. **כאשר עבר לפני התיבה בתפילה גרם למתפללים להזיל דמעות.** בתחילה היו הלימודים בישיבה מסתיימים בשעה 17:00. במשכנה החדש של הישיבה האריך את זמן הסיום, תוך נטילת רשות מרבו הגאון הגדול רבינו ראש הישיבה ר' עזרא עטייה זצ"ל תחילה הוסיף 'סדר שלישי' מהשעה שש עד השעה שמונה בערב, וכאשר התייסד הדבר המשיך ותיקן את הסדר עד השעה 21:00. **תקדים זה לא היה קל באותם ימי צנע. בכל יום הביא על חשבונו הפרטי שתיה חמה ו-5 ק"ג עוגיות למען יוכלו להגות בתורה כשבטנם אינה מציקה להם.**

ניפוש האמת אצלו היה מעל הכל. באחת השיחות בישיבה, אחד הבחורים ישב מולו ורשם את עיקרי השיחה. הרב בראותו את הלה כותב במקום להקשיב, בענוותנותו לא העלה על דעתו כי מישהו יכתוב את השיחה, גער בתלמיד ואמר: **"נו"**. אחר מכן התברר כי הבחור כתב את שיחותיו למען יוכל לחזור על דברי הרב ולהתחזק מזה. **למחרת נעמד רבינו בביהמ"ד והתנצל ברבים בפני אותו בחור על חשד השווא.**

תמך בתלמידים רבים בישיבה והכל בסתר ממש, בלי שאיש מהסובבים ידע על כך. היו מקרים בהם הרב קרא לתלמידים מסוימים שהיו במשבר מסוים והרב רצה לעזור להם נפשית וכלכלית. לאחר שהגיעו לחדרו, **היה מדבר על לבם, משבח אותם על השגותיהם ומעניק להם כביכול כאות הוקרה פרס כספי גבוה, וזאת מכיסו הפרטי.** בכך גם תמך בהם בכבוד, וגם לא בייש את תלמידיו והכל בהצנע לכת.

הגאון ר' מאיר מאזוז בהספדו על הרב המקובל דרזי שמואל זצ"ל לאחר השלושים סיפר כי הגמרא בתענית דף ט' ע"א דורשת על הפסוק **"ואכחיד את שלושת הרועים בירח אחד"**. אחד מהרבנים בא בחלומו והסביר לו את פשר הפסוק: לאחרונה נפטרו שלושת הרועים וסימנך **"תָּשֵׁב אֲנֹשׁ עַד דָּכָא"** (תהלים צ, ג) - **ר"ת הרב דרזי שמואל זצ"ל, הרב כדורי יצחק זצ"ל והרב אטון שבתי זצ"ל.** והם אף נפטרו בסדר זה.

הגאון הרב שלום בן-ציון פלמן זצ"ל - נולד ב-כ"ד סיוון ה'תרצ"ד (1934) בתל-אביב. למד בהתחלה בתלמוד תורה יסודי התורה בעיר. כבר בצעירותו נודע בשקידתו המופלאה ובהתמדתו הרבה. בהיותו כבן חמש-עשרה שנים בלבד בהמלצת החזון אי"ש התחיל ללמוד בישיבת פוניבז'. בהוראת הסטייפלר (הגאון ר' יעקב ישראל קניבסקי) התחיל למסור שיעורי הלכה בכולל. בהמשך התמנה לדיין, בבית דינו של מרן הרב ניסים קרליץ. בשנות ה-90 בהמלצת מרן הרב הגאון הרב אלעזר מנחם מן שך נשלח לייסד את קהילת 'נחלת משה' בבני ברק, אותה ניהל ביד רמה עד יומו האחרון.

ייסד בית הוראה בו השיבו מו"צים חשובים מטעמו לשאלות בני הקהילה. העביר שיעורי תורה רבים בפני מאות מבני הקהילה בשבתות ובימות החול. היה אהוב על כולם. עזר בחשאי ובהצנע לכת. נפטר במוצאי שבת קודש, י"ב שבט ה'תשע"ה (2015). חי כ-81 שנים. ציונו בבני-ברק בבית-החיים פוניבז'. בהלווייתו השתתפו מרן גדולי וגאוני הדור, וביניהם: ר' אהרון יהודה לייב שטיינמן זצ"ל, ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל, ויבלחט"א ר' חיים קניבסקי, ר' גרשון אדלשטיין, ר' ברוך דב פוברסקי, ר' ברוך דב דיסקין. בנו, ר' צבי מונה לכהן במקומו ברבנות.

סבא (מצד האב): ר' שלום בן-ציון (רבה של זאגר בליטא ותלמיד של הגאון ר' חיים הלוי סולובייצ'יק מברסקי). **אביו:** ר' שמואל (רב קהילת 'היכל מאיר' בתל אביב). **אימו:** מרת חנה רחל (בת ר' צבי הירש גוטערמן - משגיח ומנהל ישיבת אוהל תורה). **אשתו:** מרת שרא פייגא (בת ר' אברהם יצחק רוטשטיין- נישא בשנת ה'תשי"ח). **ילדיו:** 12 ילדים. ביניהם ר' צבי, ממלא מקומו. **מחנתיו:** ר' אברהם יצחק ליפקוביץ' (בן ר' מיכל יהודה ור"מ בישיבת בית מדרש עליון והרב שלמה גרוסברד). **מספריו:** **שלמי תודה** - סדרת ספרים על שבועות, יו"ט ועירוב תבשילין, על חנוכה, פורים, סוכות וחול המועד **שיעורי שלמי תודה** - על ברכות, ימים נוראים, ירידת גשמים והלכות בישול בשבת (ע"י תלמידיו).

לרבינו הייתה הנהגה מעניינת: את חידושי ותורתו היה כותב באופן קבוע על גבי דפי הזמנות, שבאמצעותן הוזמן לשמחות. במשך השנים התמלא ארון שלם באלפי הזמנות, שהיו מלאות בגבן מזן אל זן בחידושי תורה מאירים ומערכות הלכה מפיקות נוגה. חלקם ראו אור עולם בסדרת הספרים הנודעים 'שלמי תודה'. אף ילדיו מעולם לא הבינו, מדוע רבינו כותב דווקא על דפי ההזמנות ושיערו, שמא מדובר בחסכון נייר, או מחשש צורך גניזה, והדבר נותר אצלם בגדר תעלומה.

בימי השבעה לאחר הסתלקותו התגלתה הסיבה לכך מפי בנו הגאון ר' שלום, ששמע זאת מפי אחד מידידי אביו, שפתר את התעלומה: היה זה כאשר הוא הציע לרבינו, כי מוכן הוא לקנות בעבורו מחברות גדולות ומסודרות, שבהן יוכל לכתוב את חידושי התורה שלו, באופן נאה ומרחיב את הדעת. רבי בן ציון דחה את ההצעה, והסביר באופן הבא: "יש לי סיבה מיוחדת, שאני עושה כן", הסביר, **"במכוון אני כותב על דפים אלו**. אנשים הרי טורחים ושולחים לי הזמנות, אך מה אעשה ולצערי אין עתותי בידי להשתתף בשמחות של כולם. אני מוכרח ללמוד, ואין לי זמן פנוי להגיע לכל שמחה, שאני מוזמן אליה, ואף לא להשיב איגרת 'מזל טוב' לכל שולח.

לכל הפחות אני מקדיש את זכות לימוד התורה והחידושים, שאני כותב על גבי ההזמנה ששלחו, להצלחת בני הזוג ובעלי השמחה! בכך אני משיב מעט 'הכרת הטוב' על ההתחשבות שלהם להזמין אותי לשמחה..." (אוצרותיהם אמלא)

בשנים קדמוניות היה מנהגו של רבינו בפורים לקיים את ההלכה של 'חייב איני לבסומי' כפשוטה. מיד אחרי מנחה גדולה התחיל בשמחת פורים לשתות יין יותר מהרגלו, והשמחה רבתה עד מאוד - עד דלא ידע בין 'ארור המן' ל'ברוך מרדכי'. וכידוע נכנס יין יצא סוד, ואלו שכל מהותם הוא בבחינת סוד, שחיים בעולם פנימי שכולו עבודת ה' יתברך ואהבתו, הרי כאשר נכנס יין מתגלה הסוד במלוא הודו והדרו. כך היה אצל רבינו, כאשר נכנס יין יצא הסוד, והתחיל לחזור בעל פה על ספר 'נפש החיים' שער ד' ועל קטעים שלמים מספר 'ראשית חכמה' ועוד, הרבה ספרי יראה היו שגורים על לשונו במילה, והיו תלמידיו שומעי שיעוריו עולים לביתו לראות את הפלא הנשגב הזה, כמה פנימיות של יראה ואהבה טמונים בתוך האדם הגדול הזה.

לאחר מכן היה נוסע עם המשפחה לבית הוריו בתל אביב, ושם היו הגרבי"צ ובן דודו הגאון רבי יוסף ישראלזון זצ"ל מתפלפלים בעת משתה היין בדברי תורה ואגדה, וכל אחד מוסיף ידיעות מכל חלקי התורה כולה, וכולם יושבים ונהנים מהמחזה הזה, והשתייה כדת - כדת של תורה. כך היו ימי פורים נזכרים ונעשים בשמחה ובטוב לבב בכל שנה ושנה. **אבל לפתע, שנה אחת הכל פסק**, אף אחד לא הבין מה קרה, מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר, אבל כך היא המציאות. דינא ד'עד דלא ידע' התקיים בדרכים אחרות, ולמעשה הגרבי"צ כמעט ולא נגע ביין במשך הפורים.

לאחר פטירתו התגלה הסוד. הרבנית פלשניצקי, אחותו של הגרבי"צ, סיפרה ששנה אחת לאחר פורים חשש, שמא בשעה שהיה מבוסס בפורים אמר איזה משפט, שמישהו היה יכול להיפגע מכך. מיד כשהתעורר החשד בליבו, רץ לביתו של אותו אדם וביקש ממנו מחילה, שח"ו לא התכוון בשום צורה לפגוע או לצערו במשפט הזה. אותו אדם מחל מיד בלב שלם ולא הקפיד על כך מאומה, אבל הגרבי"צ אמר: אם היין יכול לגרום לחשש של פגיעה באיזה אדם, הכל לא שווה מאומה, ומאותו רגע החליט, שמכאן ולהבא יותר אינו משתכר בפורים. אי אפשר לקיים את מצוות עד דלא ידע ביין, כאשר יש חשש שזה יביא לאיזה אדם בעולם צער, וכך עשה עד סוף ימיו. (שלמים מציון)

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים